

Esitys eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunnalle

9.2.2021

Maakunnan hallituksen yleisiä näkökohtia

- Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tarkoitus ei ole millään tavoin vaikeuttaa valtakuntaan nyt ehdotettavia uudistuksia eikä hyvinvointialueiden perustamista.
- On tärkeää varmistaa, että maakuntapäivien lainsäädäntövaltaa ei rajoiteta, ja että valtakunnan uudistuspaketista johtuvat toimenpiteet eivät vaikuta Ahvenanmaan asukkaisiin, maakunnan viranomaisiin eivätkä Ahvenanmaan kuntiin.

Verotus

- Maakunnan hallitus korostaa sen tärkeyttä, että valtion progressiivinen tuloveroasteikko Ahvenanmaalla laaditaan siten, että turvataan se, että valtakunnan verotuksen muutos ei todella vaikuta yksittäisiin veronmaksajiin tai verovarojen saajiin, eli Ahvenanmaan kuntiin ja Ahvenanmaan maakuntaan.
- Ahvenanmaalla säilyy edelleen eri veropohja kunnallis- ja valtionverotuksessa. Maakunnan hallitus edellyttää, että valtakunnassa suunnitteilla olevat muutokset eivät vaikuta maakuntapäivien mahdollisuuksiin päättää Ahvenanmaan kunnallisveropohjasta.
- Maakunnan hallitus edellyttää, että valtakunnassa nyt tehtävien uudistusten seurauksena tehtävistä muutoksista Ahvenanmaan verolainsäädäntöön ei tule lisäkustannuksia Ahvenanmaalle. Tähän ei ole vielä saatu vahvistusta valtiolta.

Verotus

- Ahvenanmaalla luonnolliset henkilöt ja yhteisöt maksavat maakunnalle vuosittain mediamaksun mediamaksusta annetun maakuntalain mukaisesti (2019:103). Mediamaksulla rahoitetaan Ahvenanmaan julkiset radio- ja tv-palvelut. Siksi ehdotusta arvonlisäverolain 79 §:n 2 momentiksi on muutettava siten, että tämä otetaan huomioon.
- Kun opintorahavähennystä muutetaan koskemaan myös valtionverotusta, on tehtävä viittaus opintotuesta annettuun maakuntalakiin (2006:71) siten, että siihen sisällytetään Ahvenanmaan opintotukijärjestelmän piirissä olevat opiskelijat.
- Ei ole kohtuullista, että Ahvenanmaan kunnat kärsivät uudistuksesta kuntien pysyvän yhteisöveron jako-osuuden 10,71 prosenttiyksikön laskun kautta. Ahvenanmaan kuntien jättämisestä muutoksen ulkopuolelle ei sinänsä aiheutuisi mitään taloudellisia vaikutuksia valtiolle. Vastaavat ansiotuloveroja koskevat järjestelyt tulisi ottaa käyttöön myös yhteisöverojen osalta siten, että Ahvenanmaan kuntien osuutta yhteisöveroista ei muutettaisi valtakunnassa tehtävän uudistuksen takia.

Verotus

- Maakunnan hallitus toteaa, että valtionverotuksen invalidivähennyksestä luopuminen valtakunnassa vaikuttaa myös ahvenanmaalaisiin veronmaksajiin. On selvennettävä, miten invalidivähennys kompensoidaan ahvenanmaalaisille asianomaisille, jotta itsehallinnolle koituvat erilaiset taloudelliset vaikutukset voidaan selvittää ja ottaa huomioon. Asian ydin on se, että ne ahvenanmaalaiset, joilla on oikeus valtionverotuksen invalidivähennykseen, ovat vaarassa joutua vähemmän edulliseen asemaan kuin valtakunnassa asuvat vastaavat henkilöt.

Muuta uudistukseen liittyvää

- Maakunnan hallitus kiinnittää lopuksi valiokunnan huomiota siihen, että valtakunnan kuntien tehtävien vähentyessä ja niiden siirtyessä hyvinvointialueille, Ahvenanmaan kuntien oikeuksien ja velvollisuuksien suhteen voi syntyä ongelmia, sillä Ahvenanmaan kunnat hoitavat jatkossakin hyvinvointialueille siirtyvät tehtävät. Yksi itsehallintojärjestelmän perusperiaatteista on se, että valtakunta ei voi määrätä Ahvenanmaan kunnille sellaisia tehtäviä, joista valtakunnan kunnat eivät huolehdi.
- Lakipaketin käsite ”Manner-Suomi” on virheellinen. Se on epäselvä ja lainsäädännössä aivan uusi. Ahvenanmaan itsehallintolaissa käytetään käsitteitä ”valtakunta” ja ”Ahvenanmaan maakunta”. Lakitekstin termi ”Manner-Suomi” on siis muutettava.

Muuta uudistukseen liittyvää

- On tärkeää, että valtakunnan kunnallisen eläkejärjestelmän maksujen taso pysyy muuttumattomana, jotta uudistuksen ulkopuolelle jääville Ahvenanmaan kunnille ei koidu lisäkustannuksia, ja jotta niiden vaikutusmahdollisuudet eivät heikkene nykyisestä.

regeringen.ax